

02

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหาร ราชการแผ่นดิน

“ องค์กรภาครัฐเปิดกว้างและเชื่อมโยงข้อมูลกัน
กะทัดรัดแต่แข็งแรง บูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน
ในการทำงานเพื่อประชาชนโดยเชิงพื้นที่เป็นหลัก จัดระบบบริหาร
และบริการให้เป็นดิจิทัล จัดระบบบุคลากรให้มีมาตรฐานกลาง
มีคุณธรรมและจริยธรรม และสร้างวัฒนธรรม
ต่อต้านการทุจริต ”

ภาครัฐของไทยกำลังเผชิญกับสภาพแวดล้อมการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรง และผันผวน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม การที่ระบบราชการ องค์กร และหน่วยงานภาครัฐจะอยู่รอด เติบโต เป็นเลิศ และยั่งยืนได้นั้น จำเป็นต้องมีการปฏิรูปหรือปรับเปลี่ยนเล็กน้อย ๆ แบบค่อยเป็นค่อยไปและมุ่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นเรื่อง ๆ อาจไม่เพียงพอ แต่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปขนานใหญ่ที่เน้นการมองภาพกว้างและมองไกลในทุกมิติ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินไว้อย่างละเอียดและชัดเจนในมาตรา 258 ข. ของรัฐธรรมนูญ ได้กำหนด “ผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์” การปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินไว้ 5 เรื่อง ได้แก่ 1) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน และการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน 2) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐบาลทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบ

ข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริการประชาชน 3) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการดำเนินงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน 4) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์ และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการ และการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา และ 5) ให้มีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว เปิดเผย ตรวจสอบได้และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

อย่างไรก็ตามในการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องมีการ ทบทวนสถานการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศที่สอดคล้อง กับสภาพการณ์ พบว่ามีสถานการณ์และแนวโน้มที่ส่งผล กระทบต่อระบบราชการและหน่วยงานภาครัฐพบว่ามี สถานการณ์และแนวโน้มที่สำคัญโดยแบ่งเป็นสถานการณ์ และแนวโน้มภายนอก อาทิ 1) *ทางด้านเศรษฐกิจ* แนวโน้มเศรษฐกิจโลกยังมีความไม่แน่นอนและมีความ เสี่ยงอยู่ตลอดเวลาส่งผลทำให้ตัวแปรหลักในการกำหนด นโยบายเศรษฐกิจของประเทศเปลี่ยนแปลงไป ทำให้มี ความจำเป็นต้องปฏิรูปสถาบันและโครงสร้างภาครัฐ รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง 2) *ด้านสังคมและวัฒนธรรม* ปัจจัยที่ทำให้สภาพสังคม และวัฒนธรรมในปัจจุบันเปลี่ยนไปอย่างมาก ประกอบด้วย (2.1) การที่ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตเมือง มากกว่าเขตชนบท (2.2) การเพิ่มขึ้นของจำนวน ประชากรสูงอายุอย่างรวดเร็ว (2.3) การเคลื่อนย้ายกำลัง แรงงานข้ามพรมแดนได้อย่างเสรีมากขึ้น (2.4) ความ ไม่เป็นธรรมและความเหลื่อมล้ำในสังคม และ 3) *ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี* ที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นไป ในการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งมี เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นตัวแปรสำคัญในการขับเคลื่อน เศรษฐกิจและสังคม ส่วนสถานการณ์และแนวโน้มภายใน อาทิ 1) *สถานการณ์ปัญหาการบริหารจัดการภาครัฐ* โดยภาครัฐมีขนาดใหญ่เนื่องจากหน่วยงานของรัฐยังเป็น ผู้รับผิดชอบหลักในการจัดทำและให้บริการสาธารณะ ส่งผลทำให้โครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐ มีการขยาย ตัวอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด รวมทั้งจำนวนบุคลากร ภาครัฐซึ่งมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว ยังมีจำกัดและไม่เพียงพอต่อการยกระดับ ประสิทธิภาพและคุณภาพการปฏิบัติภารกิจของภาครัฐ และ 2) *นโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล* ซึ่งรัฐบาลได้ประกาศนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาการ บริหารราชการแผ่นดินที่ครอบคลุมทั้งการพัฒนา โครงสร้างหน่วยงาน ระบบงาน กระบวนการบริการ

ประชาชน และการบริหารงานภายใน งบประมาณ อดtrakำลัง และวัฒนธรรมและค่านิยมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งถือเป็นโอกาสและปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการปฏิรูป การบริหารราชการแผ่นดินบรรลุเป้าหมายสำหรับ การขับเคลื่อนภารกิจที่มีผลกระทบสูงต่อชีวิตประชาชน

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของการจัดทำแผนการปฏิรูป ประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ที่ได้มีการ กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป ทั้งสิ้น 6 ประเด็น ได้แก่ (1) *บริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว และตอบโจทยชีวิต ประชาชน* (2) *ระบบข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกัน ก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล* (3) *โครงสร้าง ภาครัฐกะทัดรัด ปรับตัวได้เร็วและระบบงานมีผล สัมฤทธิ์สูง* (4) *กำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม และมีสมรรถนะสูงพร้อมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ* (5) *ระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้าง และรักษาคนดีคนเก่งไว้ในภาครัฐ และ* (6) *การจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐ คล่องตัว โปร่งใส และมีกลไกป้องกัน การทุจริตทุกขั้นตอน* โดยแบ่งเป็น 24 กลยุทธ์ และ แผนงานทั้งสิ้น 56 แผนงาน มีเป้าหมายรวมของข้อเสนอ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ประกอบด้วย (1) จัดองค์กรภาครัฐให้เปิดกว้างและเชื่อมโยง ข้อมูลกันด้วยระบบดิจิทัล (2) จัดโครงสร้างองค์กรให้ เปรี้ยว กะทัดรัด แต่แข็งแรง เพื่อให้สามารถบูรณาการ ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการทำงานเพื่อประชาชน โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (3) จัดระบบบริหารและบริการ ประชาชนให้เป็นดิจิทัลเพื่อความโปร่งใส ทันสมัย ปรับตัว ได้รวดเร็ว และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม ในการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม (4) จัดระบบ บุคลากรภาครัฐให้มีมาตรฐานกลาง เพื่อสรรหา และรักษาไว้ซึ่งกำลังคนที่มีคุณภาพสูง มีคุณธรรม และจริยธรรมในการทำงานอย่างมืออาชีพ เป็นที่ไว้วางใจ ของประชาชน และ (5) สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการ ทุจริตคอร์รัปชันในภาคราชการและภาคสังคม และวาง ระบบป้องกันการแทรกแซงโดยไม่เป็นธรรมจากผู้มี อำนาจและอิทธิพล

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างพลิกโฉมส่งผลกระทบต่อรูปแบบการทำงานของทุกองค์กร และเป็นโอกาสของภาครัฐในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน เพื่อลดกำลังคนและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นรัฐบาลดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ อย่างไรก็ตาม การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในหน่วยงานราชการ เป็นเรื่องที่มีความท้าทายอย่างมาก จำเป็นต้องมีการเตรียมการในหลายด้าน ทั้งด้านระบบข้อมูล โครงสร้างพื้นฐาน ทักษะของบุคลากร และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ภาครัฐยังต้องปรับบทบาทให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนไป ภาครัฐควรมีขนาดที่เล็กลง ดำเนินภารกิจเท่าที่จำเป็น และต้องอาศัยกลไกการมีส่วนร่วมและบูรณาการการทำงานร่วมกันจากทุกภาคส่วนให้มากขึ้น โดยมีข้อเสนอแนะเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

1) ควรเร่งดำเนินโครงการที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่เป้าหมาย เช่น การพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจแบบครบวงจร และการบูรณาการเลขหมายแจ้งเหตุฉุกเฉินให้เหลือเพียงหมายเลขเดียวโดยจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุฉุกเฉินแห่งชาติ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการได้ตามแผนการดำเนินการที่กำหนด พัฒนาความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ รวมทั้งประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนและผู้รับบริการ

2) ควรกำหนดหน่วยงานหลักผู้รับผิดชอบในการจัดทำ แผนการเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีกลไกการกำกับติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในประเด็นการปฏิรูป

3) แนวทางการปรับปรุงบทบาทภารกิจของส่วนราชการ อาจจะต้องกำหนดแนวทางการดำเนินงานรูปแบบอื่นให้มีความเหมาะสม นอกจากนี้ ควรขยายผลการพัฒนา และการรังสรรค์นวัตกรรมการดำเนินงานในรูปแบบใหม่ (Sandbox) ในกิจกรรมที่ดำเนินการและประสบผลสำเร็จ เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐรูปแบบใหม่ต่อไป

4) ควรกำหนดแนวทางในการควบคุมขนาดอัตรากำลัง และค่าใช้จ่ายด้านบุคคล ที่มีแนวโน้มจะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เช่น การลดภารกิจที่ซ้ำซ้อน การนำระบบเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดกระบวนการต่าง ๆ การเกลี่ยอัตรากำลังให้ส่วนราชการที่ขาดแคลน การจ้างงานรูปแบบอื่น และอาจให้มีโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด เป็นต้น นอกจากนี้ ส่วนราชการควรมีการปรับปรุงกระบวนการ การบริหารอัตรากำลังและการใช้กำลังคนให้มีประสิทธิภาพก่อนการขอเพิ่มอัตรากำลังตั้งใหม่ หรือทบทวนการเพิ่มหรือยุบตำแหน่งให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เช่น การเข้าสู่สังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะ/สมรรถนะที่หลากหลายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วย

5) ควรเร่งรัดการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเข้าสู่ระบบดิจิทัลได้อย่างเต็มรูปแบบ อาทิ การจัดทำฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เช่น คุณสมบัติและราคาอ้างอิงของผลิตภัณฑ์พื้นฐานไว้เป็นมาตรฐาน การจัดทำระบบการบริหารโครงการก่อสร้างสำหรับติดตาม ควบคุม และดูแลโครงการงานก่อสร้างตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการผูกพันตามสัญญา นอกจากนี้ ควรขยายผลการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยอิเล็กทรอนิกส์สู่ระดับท้องถิ่น เพื่อให้สามารถใช้ได้ครอบคลุมทั่วประเทศต่อไป

สรุปการดำเนินงานของเรื่องและประเด็นปฏิรูป

0201

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 1 บริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว และตอบโจทย์ชีวิตประชาชน

ได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในมิติต่าง ๆ ประกอบด้วย เพิ่มสมรรถนะของหน่วยงานภาครัฐในการตอบสนองต่อประชาชนในสถานการณ์หรือภาวะฉุกเฉิน โดยบูรณาการเลขหมายแจ้งเหตุฉุกเฉินให้เหลือเพียงหมายเลขเดียว รวมทั้งพัฒนาระบบการแจ้งเตือนและบูรณาการข้อมูลสำคัญเพื่อใช้ในสถานการณ์หรือภาวะฉุกเฉิน การยกระดับการให้ข้อมูลและให้คำปรึกษาจากหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งยกระดับการให้บริการประชาชนสู่การบริการที่เร็วขึ้น ง่ายขึ้น และถูกลง นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ดำเนินการร่วมกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบงานบริการของภาครัฐ อาทิ การปรับปรุงกระบวนการขออนุมัติ/อนุญาตจากภาครัฐ การจัดให้มีการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จผ่านช่องทางดิจิทัล และศูนย์บริการร่วม เช่น ระบบอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจแบบครบวงจร เป็นต้น

0202

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 2 ระบบข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกัน ก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล

ได้มีการดำเนินการโดยพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานรัฐบาลดิจิทัล สำหรับรองรับการให้บริการ/การทำงานผ่านระบบดิจิทัล ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูลของแต่ละหน่วยงานเข้าด้วยกัน โดยง่าย การนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานและบริหารราชการ อาทิ พัฒนาระบบงานด้านสนับสนุนงานพื้นฐานภายในหน่วยงาน และสามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานได้ รวมทั้งบูรณาการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน อาทิ การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลางภาครัฐ และสนับสนุนการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างรัฐ เอกชน และประชาชน ผลการดำเนินการที่ผ่านมาหลายกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เช่น สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัลได้มีการพัฒนาและบริการการระบบสารบรรณกลางและระบบสนับสนุนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ โดยในปัจจุบันมีการให้บริการกับ 330 หน่วยงาน และระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนกลาง โดยกรมการปกครองที่ให้บริการข้อมูลได้แล้วจำนวน 130 รายการ จากจำนวน 60 หน่วยงาน เป็นต้น

0203

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 3 โครงสร้างภาครัฐ กะทัดรัด ปรับตัวได้เร็ว และระบบงานมีผลสัมฤทธิ์สูง

ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย การปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบบริหารงานของรัฐ โดยให้ทุกส่วนราชการจัดทำแผนปฏิรูปองค์กรของตนเองเพื่อทบทวนภารกิจและโครงสร้างหน่วยงาน การศึกษารูปแบบหน่วยงานภาครัฐ หรือการพัฒนาและการรังสรรค์นวัตกรรมการดำเนินงานในรูปแบบใหม่ (Sandbox) เช่น การแก้ไขพื้นที่ป่าและการใช้ประโยชน์พื้นที่จังหวัดน่าน และกลไกการบริหารจัดการ การเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างความเข้มแข็งของการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ อาทิ การปฏิรูปโครงสร้างและระบบการบริหารราชการของส่วนราชการในภูมิภาคการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ ปรับจำนวนและขนาดของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนผู้รับบริการ การพัฒนาระบบงบประมาณและการคลังภาครัฐเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การสร้างระบบธรรมาภิบาลที่ยั่งยืนในหน่วยงานภาครัฐ และพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดินให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

0204

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 4 กำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและมีสมรรถนะสูง พร้อมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ได้มีการดำเนินการโดยจัดกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการในการบริการสาธารณะที่สำคัญ และขับเคลื่อนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อวางแผนกำลังคนให้สอดคล้องกับบทบาทของภาครัฐทิศทางการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ และบูรณาการข้อมูลกำลังคนภาครัฐทุกประเภทที่ใช้งบประมาณแผ่นดินให้สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบันสำหรับการกำหนดนโยบายกำลังคนภาครัฐ ลดขนาดกำลังคนและค่าใช้จ่ายด้านบุคคลภาครัฐที่มีผลผูกพันภาระงบประมาณในระยะยาว อาทิ การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และการบริการประชาชน และการจ้างงานรูปแบบอื่นซึ่งไม่มีภาระผูกพันด้านงบประมาณในระยะยาวหรือใช้การจ้างเหมาบริการแทนการบรรจุข้าราชการ นอกจากนี้ มีการพัฒนาทักษะและสมรรถนะใหม่เพื่อสร้างความพร้อมเชิงกลยุทธ์ให้กับกำลังคนภาครัฐ อาทิ พัฒนาขีดความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะของบุคลากร เพื่อขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล และประเทศไทย 4.0 รวมทั้งทบทวนการพัฒนากระบวนการบริหารงานบุคคลกำลังคน (จำนวนสายงาน ตำแหน่งระดับ) และระบบการโยกย้าย แต่งตั้งให้สอดคล้องกับความเป็นไปตามภารกิจและเป็นไปตามระบบคุณธรรม เป็นต้น

0205

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 5 ระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้างและรักษาคมนัดคนเก่งไว้ในภาครัฐ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) การดึงดูดผู้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสาธารณะ เข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ โดยการเพิ่มช่องทางและรูปแบบการจ้างงานเพื่อดึงดูดและจูงใจผู้มีความรู้ความสามารถสูงเข้ามาปฏิบัติงานในภาครัฐ เพิ่มประสิทธิผลและความคล่องตัวในการสรรหาและเลือกสรรบุคลากรเข้าสู่ภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งพัฒนาระบบการสอบวัดความรู้ความสามารถทั่วไปให้เป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท 2) ส่งเสริม จูงใจ และรักษาผู้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสาธารณะ ไว้ในภาครัฐ อาทิ พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน และพัฒนาระบบค่าตอบแทนและสวัสดิการภาครัฐโดยรวม 3) พัฒนาทรัพยากรบุคคลภาครัฐให้มีขีดความสามารถและความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรภาครัฐ อาทิ พัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมเป็นข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐยุคใหม่ 4) สร้างผู้นำให้เป็นตัวอย่าง โดยพัฒนาผู้บริหารทุกระดับให้เป็นผู้นำที่เป็นตัวอย่าง 5) ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารทรัพยากรบุคคล อาทิ การจัดตั้งคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมแห่งชาติ สำหรับบุคลากรภาครัฐทุกประเภท และจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และ 6) พัฒนาความก้าวหน้าในสายอาชีพและสร้างความต่อเนื่องในการดำรงตำแหน่ง อาทิ จัดทำแผนพัฒนากำลังคนคุณภาพ ตลอดจนส่งเสริมการหมุนเวียนบุคลากรในแต่ละสายอาชีพข้ามหน่วยงานในภาครัฐเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การทำงานทั้งในด้านกว้างและลึก นอกจากนี้มีบางกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เช่น การจัดทำพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 เป็นต้น

0206

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 6 การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ คล่องตัว โปร่งใส และมีกลไกป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

โดยมีเป้าหมายเพื่อหน่วยงานภาครัฐสามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้โดยรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ผ่านระบบสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นดิจิทัลในทุกขั้นตอน มีการบูรณาการ และเชื่อมโยง ข้อมูลกับระบบอื่น ๆ อย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งกำหนดแนวทางการดำเนินการ ประกอบด้วย การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ ปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ทั้งระบบ มีการเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานและผู้ประกอบการการส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็ง ให้กับกลไกการติดตามตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ตลอดจนยกระดับ มาตรฐานวิชาชีพพัสดุสำหรับเจ้าหน้าที่พัสดุ ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไกการติดตามตรวจสอบการ จัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถของภาคเอกชนและประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันการ ทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ทั้งนี้ มีหลายกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จ อาทิ ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ระบบการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ และมีหน่วยงานของรัฐเชื่อมโยงข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้างกับระบบของกรมบัญชีกลางแล้ว จำนวน 33 หน่วยงาน เป็นต้น

ภาพรวมแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

1

บริการภาครัฐ
สะดวก รวดเร็ว
และตอบสนองวิถีชีวิต
ประชาชน

2

ระบบข้อมูลภาครัฐ
มีมาตรฐาน
ทันสมัย และ
เชื่อมโยงกับ
ก้าวสู่รัฐบาล
ดิจิทัล

3

โครงสร้างภาครัฐ
กะทัดรัด ปรับตัว
ได้เร็ว และ
ระบบงาน
มีพลสัมพันธ์สูง

4

กำลังคนภาครัฐ
มีขนาดที่เหมาะสม
และมีสมรรถนะสูง
พร้อมขับเคลื่อน
ยุทธศาสตร์ชาติ

5

ระบบบริหารงาน
บุคคลที่สามารถ
ดึงดูด สร้างและ
รักษาคณะดี
คนเก่ง ไว้ใน
ภาครัฐได้

6

การจัดซื้อจัดจ้าง
ภาครัฐ คล่องตัว
โปร่งใส และมีกลไก
ป้องกันการทุจริต
ทุกขั้นตอน

0201

0202

0203

0204

0205

0206

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 1 บริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว และตอบสนองวิถีชีวิตประชาชน

ภาครัฐของไทยกำลังเผชิญกับสภาพแวดล้อมการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรง และผันผวน ในทุกมิติ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างฉับพลันที่จะกระทบต่อการบริหารจัดการภาครัฐอย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง กล่าวคือ จะเป็นแรงกดดันที่สำคัญในภาครัฐต้องปรับโฉมโครงสร้างองค์กร พัฒนาระบบงาน และปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้แทนกำลังคนมากขึ้น ในขณะเดียวกันเทคโนโลยีจะส่งผลทำให้รูปแบบความสัมพันธ์ของประชาชนผู้รับบริการและหน่วยงานภาครัฐเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จากเดิมที่การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเน้นการยึดกฎระเบียบ งานเอกสาร และกระบวนการที่ยืดยาว มีความล่าช้า เจ้าหน้าที่ของรัฐห่างไกลและไม่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้รับบริการ จะถูกแทนที่ด้วยรูปแบบความสัมพันธ์และการให้บริการที่เน้นความรวดเร็ว เป็นส่วนตัว และผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากประชาชนผู้รับบริการจะมีข้อมูล และใช้ข้อมูลร่วมกับภาครัฐอย่างเปิดเผย รวมทั้งจะมีความคาดหวังให้ภาครัฐและระบบราชการต้องจัดบริการที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดประเด็นการปฏิรูปด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้บริการภาครัฐมีความสะดวก รวดเร็ว และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้

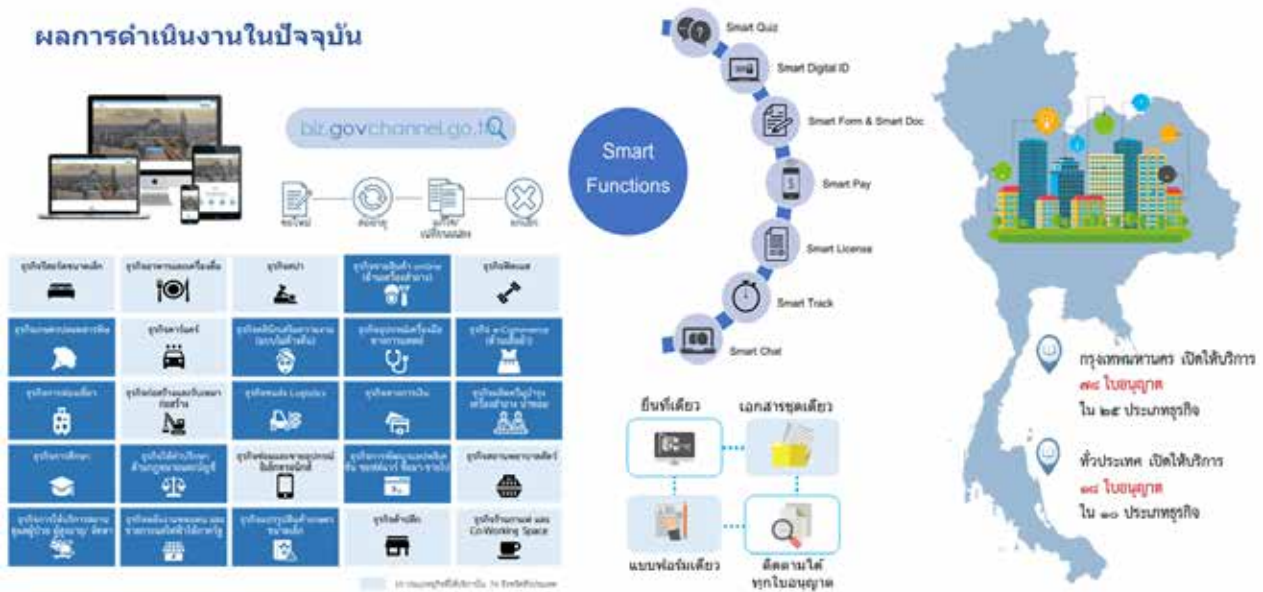

การยกระดับการพัฒนาการให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จทางอิเล็กทรอนิกส์ (Biz Portal)

ผลการดำเนินงานในปัจจุบัน

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาในประเด็นการปฏิรูปด้านบริการภาครัฐ ได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในมิติต่าง ๆ ประกอบด้วย **เพิ่มสมรรถนะของหน่วยงานภาครัฐในการตอบสนองต่อประชาชนในสถานการณ์หรือภาวะฉุกเฉิน** โดยบูรณาการเลขหมายแจ้งเหตุฉุกเฉินให้เหลือเพียงหมายเลขเดียว รวมทั้งพัฒนาระบบการแจ้งเตือนและบูรณาการข้อมูลสำคัญเพื่อใช้ในสถานการณ์หรือภาวะฉุกเฉิน การยกระดับการให้ข้อมูลและให้คำปรึกษาจากหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งยกระดับการให้บริการประชาชนสู่การบริการที่เร็วขึ้น ง่ายขึ้น และถูกลง

โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการดำเนินการร่วมกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบงานบริการของภาครัฐ อาทิ การปรับปรุงกระบวนการขออนุมัติ/อนุญาตจากภาครัฐ การจัดทำให้มีการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จผ่านช่องทางดิจิทัล และศูนย์บริการร่วม เช่น ระบบอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจแบบครบวงจร เป็นต้น ซึ่งผลจากการดำเนินงานดังกล่าว ประเทศไทยสามารถยกระดับอันดับ “Doing Business” หรือรายงานความยากง่ายในการประกอบธุรกิจจากเดิมในปี 2562 อยู่ที่อันดับ 27 ขึ้นมาอยู่ที่อันดับ 21 ในปี 2563 ปรับดีขึ้น 6 อันดับ จากทั้งหมด 190 ประเทศทั่วโลก

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการส่วนใหญ่ภายใต้ประเด็นปฏิรูปดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จและจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการลงทุนด้านการพัฒนาระบบดิจิทัลเพื่อสนับสนุนงานให้บริการประชาชนซึ่งจะต้องใช้งบประมาณในการลงทุนที่ค่อนข้างสูง หากได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่ต่อเนื่องหรือล่าช้า ก็จะมีส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

ดังนั้น การดำเนินการในระยะต่อไปภาครัฐควรเร่งดำเนินกิจกรรมที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อเป้าหมาย เช่น การพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจแบบครบวงจร และการบูรณาการเลขหมายแจ้งเหตุฉุกเฉินให้เหลือเพียงหมายเลขเดียวโดยจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุฉุกเฉินแห่งชาติ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการได้ตามแผนการดำเนินการที่กำหนด พัฒนาความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ รวมทั้งประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนและผู้รับบริการ

0202

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 2

ระบบข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกัน ก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล

สภาพการณ์และบริบทปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง ส่งผลให้การบริหารจัดการภาครัฐมีความซับซ้อน ประชาชนคาดหวังที่จะได้รับการบริการจากภาครัฐผ่านช่องทางที่มีความหลากหลายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การบริหารราชการในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศจำนวนมากในการวิเคราะห์ เพื่อใช้ประกอบการการบริหารงานภาครัฐ ดังนั้น จึงได้กำหนดให้การยกระดับระบบข้อมูลภาครัฐให้มีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกันเพื่อก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัลเป็นหนึ่งในประเด็นที่สำคัญภายใต้แผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยปัจจุบัน จากผลการจัดอันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government Development Index : EDGI) ของ United Nations E-Government Survey ปี 2561 ประเทศไทยได้อันดับที่ 73 ดีขึ้นจากเดิม 4 อันดับจากปี 2559 และเป็นอันดับ 4 ในภูมิภาคอาเซียน

ผลการจัดอันดับ UN e-Government Development Index 2018

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาในประเด็นการปฏิรูประบบข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกัน ก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล ได้มีการดำเนินการ โดยพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานรัฐบาลดิจิทัล สำหรับรองรับการให้บริการ/การทำงานผ่านระบบดิจิทัล ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูลของแต่ละหน่วยงานเข้าด้วยกันได้ง่าย การนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานและบริหารราชการ อาทิ พัฒนาระบบงานด้านสนับสนุนงานพื้นฐานภายในหน่วยงาน และสามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานได้ รวมทั้งบูรณาการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน อาทิ การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลางภาครัฐ และสนับสนุนการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างรัฐ เอกชน และประชาชน

0202

ผลการดำเนินการที่ผ่านมาหลายโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เช่น สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัลได้มีการพัฒนาและบริการการระบบสารบรรณกลางและระบบสนับสนุนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ โดยในปัจจุบันมีการให้บริการกับ 330 หน่วยงาน และระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนกลาง โดยกรมการปกครอง ที่ให้บริการข้อมูลได้แล้วจำนวน 130 รายการ จากจำนวน 60 หน่วยงาน

อย่างไรก็ตามในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในประเด็นการปฏิรูปดังกล่าวยังมีประเด็นท้าทายที่สำคัญควรเร่งผลักดันมากยิ่งขึ้น อาทิ การบูรณาการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลางภาครัฐ และสนับสนุนการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างรัฐ เอกชน และประชาชน รวมทั้งการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานยังขาดแนวทางที่ชัดเจนในทางปฏิบัติ

ดังนั้น จึงควรกำหนดหน่วยงานหลักผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนการเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และมีกลไกการกำกับติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในประเด็นการปฏิรูปดังกล่าว รวมทั้งการพัฒนาศูนย์ข้อมูลกลางภาครัฐและสนับสนุนการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างรัฐ เอกชน และประชาชน

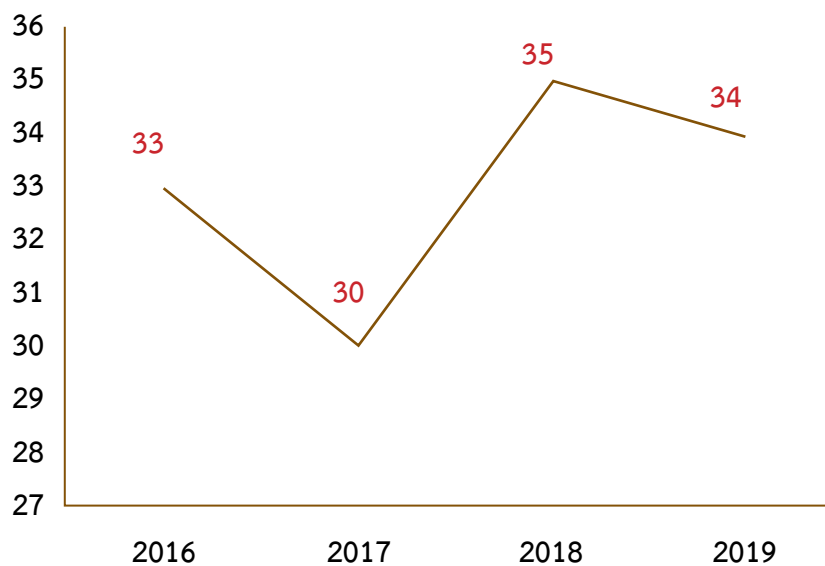
0203

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 3

โครงสร้างภาครัฐ กะทัดรัด ปรับตัวได้เร็ว และระบบงานมีผลสัมฤทธิ์สูง

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับสภาพแวดล้อมการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรง และผันผวนในทุกมิติ ภาครัฐจึงจำเป็นต้องปรับเข้าสู่แนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งเน้นการทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ และมีความคล่องตัว พร้อมรับความเปลี่ยนแปลง โดยที่ผ่านมา ภาครัฐของประเทศไทยมีขนาดใหญ่ เนื่องจากหน่วยงานของรัฐยังเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดทำและให้บริการสาธารณะ ส่งผลทำให้โครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐ มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด นอกจากนี้ การบริหารจัดการภาครัฐยังมีประสิทธิภาพต่ำ เนื่องจากมีระเบียบ และขั้นตอนจำนวนมากและซับซ้อน ขาดความยืดหยุ่น มีความล่าช้า ไม่คล่องตัว แผนการปฏิรูปประเทศจึงกำหนดประเด็นเกี่ยวกับโครงสร้างภาครัฐ กะทัดรัด ปรับตัวได้เร็ว และระบบงานมีผลสัมฤทธิ์สูง โดยผลการจัดอันดับขีดความสามารถของประเทศไทย โดยสถาบัน IMD World Competitiveness Center ด้าน Government Efficiency ประเด็นกรอบการบริหารด้านสถาบัน (Institution Framework) ในปี 2562 ประเทศไทยได้อันดับที่ 34 ดีขึ้นจากเดิม 1 อันดับ จากปี 2561

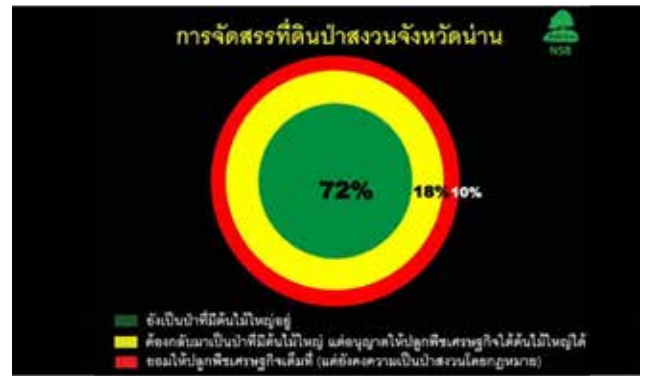
อันดับขีดความสามารถของประเทศไทย โดย IMD ด้าน Government Efficiency ประเด็น กรอบการบริหารด้านสถาบัน (Institution Framework)

ที่มา : International Institute for Management Development (IMD)

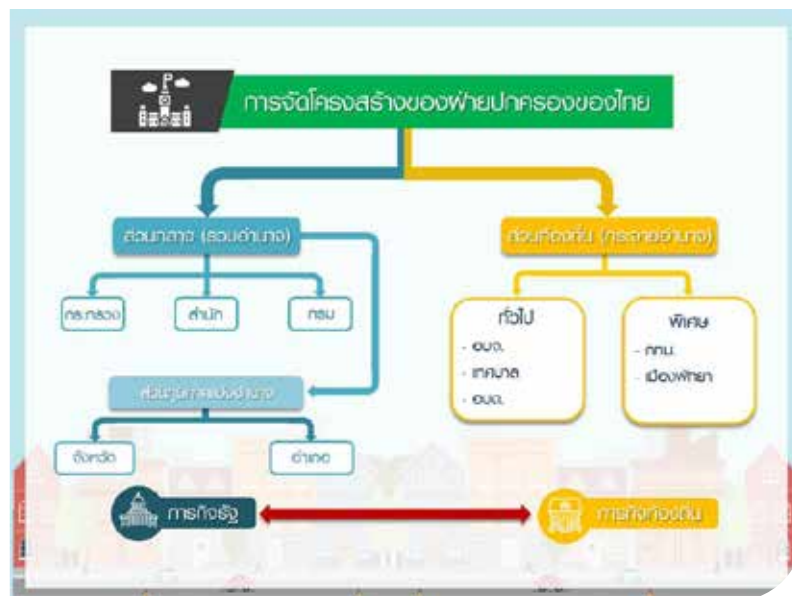

ภายใต้ประเด็นแผนปฏิรูปดังกล่าว ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย **การปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบบริหารงานของรัฐ** โดยให้ทุกส่วนราชการจัดทำแผนปฏิรูปองค์กรของตนเอง เพื่อทบทวนภารกิจและโครงสร้างหน่วยงาน การศึกษารูปแบบหน่วยงานภาครัฐ หรือการพัฒนาและการรังสรรค์นวัตกรรมการดำเนินงานในรูปแบบใหม่ (Sandbox) เช่น การแก้ไขพื้นที่ป่าและการใช้ประโยชน์พื้นที่จังหวัดน่านและกลไกการบริหารจัดการ **การเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างความเข้มแข็งของการบริหารจัดการเชิงพื้นที่** อาทิ การปฏิรูปโครงสร้างและระบบการบริหารราชการของส่วนราชการในภูมิภาค **การพัฒนาขีดความสามารถในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** อาทิ ปรับจำนวนและขนาดของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ผู้รับบริการ **การพัฒนาระบบงบประมาณและการคลังภาครัฐเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ** การสร้างระบบธรรมาภิบาลที่ยั่งยืนในหน่วยงานภาครัฐ และพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดินให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

กรมที่ดินจังหวัดน่านภายใต้การดำเนินงานของกรมการปกครอง (ผ่าน Sandbox)

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการภายใต้ประเด็นการปฏิรูปดังกล่าว ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการดำเนินการ จึงเป็นการยากที่จะประเมินผลลัพธ์ มีบางกิจกรรมซึ่งได้ดำเนินการไปแล้ว แต่ผลการดำเนินการยังไม่สามารถบรรลุผลตามที่ต้องการได้ อาทิ การปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบบริหารงานของรัฐ ซึ่งกำหนดให้ทุกส่วนราชการจัดทำแผนปฏิรูปองค์กรของตนเองเพื่อทบทวนภารกิจและโครงสร้างหน่วยงานของตนเองเพื่อทบทวนภารกิจและโครงสร้างหน่วยงานของตนเองเพื่อลดขนาดโครงสร้างภาครัฐ แต่ในทางปฏิบัติ เป็นการยากที่ส่วนราชการจะลดขนาดโครงสร้างหรืออัตรากำลังของตนเอง

ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

มีโครงสร้างองค์กรกะทัดรัด ทำงานเพื่อประชาชน ยึดการดำเนินงานเชิงพื้นที่เป็นหลัก

มีระบบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

สนับสนุนส่วนท้องถิ่นในการจัดการสาธารณะ

พัฒนาระบบราชการ

ยกระดับธรรมาภิบาลของหน่วยงานภาครัฐให้เข้าสู่ขั้นสูง

ระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้าง และรักษาคณดี คนเก่งไว้ในภาครัฐ

ส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานในสายอาชีพของเจ้าหน้าที่ ซึ่งสูงที่สุดความสามารถและมีประสิทธิภาพเข้ามาทำงาน

ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารทั้งนักบริหารและนักปฏิบัติ

พัฒนาขีดความสามารถและความผูกพันขององค์กร

• ศึกษาคู่มือความสามารถ มีประสิทธิภาพในองค์กร

• สร้างผู้นำให้เป็นตัวอย่าง

ระบบข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐานทันสมัยและเชื่อมโยงกันก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล

นำระบบดิจิทัลสมัยใหม่มาสนับสนุน เช่น งานสารบรรณ งานนิติรัฐ

เป็นรัฐบาลดิจิทัลรองรับการให้บริการ

บูรณาการข้อมูลด้านต่างๆ ที่มีความสำคัญ

ให้ภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและป้องกันทุจริตในโครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

จัดจ้างได้โดย

- ✓ รวดเร็ว
- ✓ มีประสิทธิภาพ
- ✓ โปร่งใส
- ✓ ตรวจสอบได้

บูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบที่เป็นดิจิทัลในทุกขั้นตอน

การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ คล่องตัว โปร่งใส และมีกลไกป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

บริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว และตอบโจทย์ประชาชน มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

ขนาดกำลังคนภาครัฐมีขนาดกะทัดรัด มีประสิทธิภาพสูง

• คนมีความรู้ความสามารถที่เสริมรับการเปลี่ยนแปลง ที่รวดเร็วและทันสมัย

• มีกลไกการบูรณาการนโยบายกำลังคนและค่าตอบแทนภาครัฐ

• มีวัฒนธรรม ค่าตอบแทนและจูงใจที่สนับสนุนเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐยุคใหม่ ภาครัฐมีกำลังคนเพียงพอ

ภาครัฐเปิดกว้าง และเชื่อมโยงข้อมูลกัน

• ให้ประชาชนช่วยเหลือและแก้ไขปัญหามากมาย

• ให้ข้อมูลและคำปรึกษาแบบออนไลน์ผ่านจุดเดียว

• ใช้ช่องทางโทรศัพท์ผ่านจุดเน้น และช่องทางอื่นๆ

ดังนั้น แนวทางการปรับปรุงบทบาทภารกิจของส่วนราชการในระยะต่อไปอาจจะต้องกำหนดแนวทางการดำเนินงานรูปแบบอื่นให้มีความเหมาะสม นอกจากนี้ ควรขยายผลการพัฒนาและการรังสรรค์นวัตกรรมการดำเนินงานในรูปแบบใหม่ (Sandbox) ในกิจกรรมที่ดำเนินการและประสบผลสำเร็จ เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐรูปแบบใหม่ต่อไป

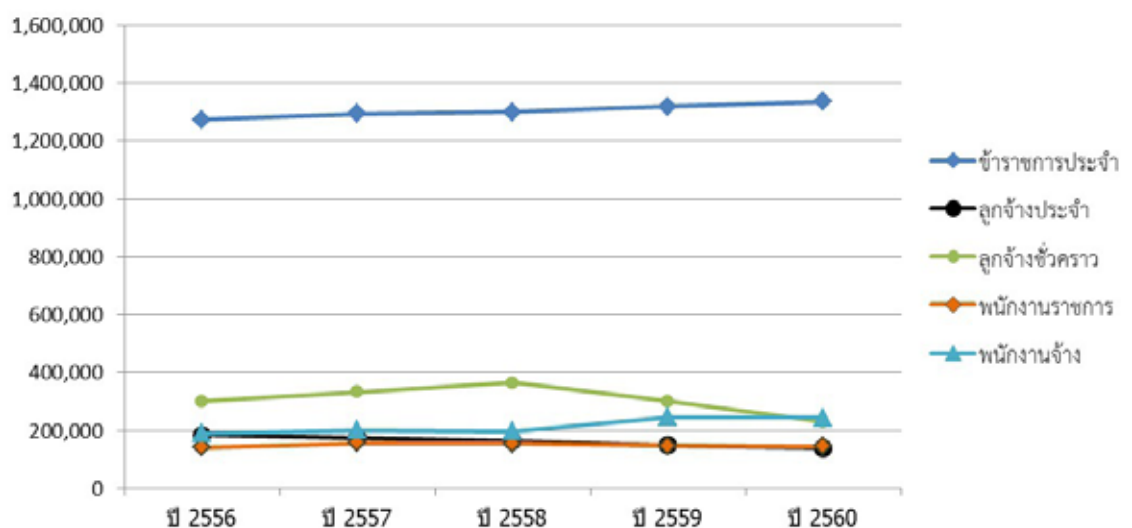
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 4

0204

กำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม และมีสมรรถนะสูง พร้อมขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติ

สถานการณ์กำลังคนภาครัฐในปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากรายงานผลการดำเนินการตามมาตรการการบริหารและพัฒนากำลังคนภาครัฐ (พ.ศ. 2557-2561) คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติอัตราข้าราชการใหม่ให้กับส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐ (คปร.) เห็นชอบจำนวน 39,719 อัตรา เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ จำนวน 28,749 อัตรา และข้าราชการตำรวจ จำนวน 10,970 อัตรา จึงจำเป็นต้องปรับขนาดกำลังคนภาครัฐให้มีความเหมาะสมกับการปฏิรูปโครงสร้างการบริหารงานของส่วนราชการอย่างจริงจัง และจำเป็นต้องปรับรูปแบบการจ้างงานภาครัฐให้มีความหลากหลายสามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างยืดหยุ่น คล่องตัวเพื่อมิให้เกิดภาระผูกพันค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรภาครัฐในระยะยาว อันจะส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดินในมิติการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และด้านความมั่นคงของประเทศ

กำลังคนภาครัฐในฝ่ายพลเรือน (ตามปีงบประมาณ)

ที่มา : สำนักงาน ก.พ.

0204

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาในประเด็นการปฏิรูปกำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและมีสมรรถนะสูงพร้อมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ได้มีการดำเนินการโดย **จัดกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการบริการสาธารณะที่สำคัญ และขับเคลื่อนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ** เพื่อวางแผนกำลังคนให้สอดคล้องกับบทบาทของภาครัฐทิศทางการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ และบูรณาการข้อมูลกำลังคนภาครัฐทุกประเภทที่ใช้งบประมาณแผ่นดินให้สมบูรณ์และเป็นปัจจุบันสำหรับการกำหนดนโยบายกำลังคนภาครัฐ **ลดขนาดกำลังคนและค่าใช้จ่ายด้านบุคคลภาครัฐที่มีผลผูกพันภาระงบประมาณในระยะยาว** อาทิ การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน และการจ้างงาน

รูปแบบอื่นซึ่งไม่มีภาระผูกพันด้านงบประมาณในระยะยาวหรือใช้การจ้างเหมาบริการแทนการบรรจุข้าราชการ นอกจากนี้ **มีการพัฒนาทักษะและสมรรถนะใหม่เพื่อสร้างความพร้อมเชิงกลยุทธ์ให้กับกำลังคนภาครัฐ** อาทิ พัฒนาขีดความสามารถ ทักษะและสมรรถนะของบุคลากร เพื่อขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัลและประเทศไทย 4.0 รวมทั้งติดตาม **ตรวจสอบและประเมินผลการใช้กำลังคนในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ** อาทิ พัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบและประเมินผล การใช้กำลังคนในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ และทบทวนการพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลกำลังคน (จำนวนสายงาน ตำแหน่ง ระดับ) และระบบการโยกย้าย แต่งตั้งให้สอดคล้องกับความเป็นไปตามภารกิจและเป็นไปตามระบบคุณธรรม

0204

ผลการดำเนินการที่ผ่านมาหลายโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เช่น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้นำเสนอมาตรการบริหารจัดการกำลังคนภาครัฐ (พ.ศ. 2562 - 2565) ต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2562 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ จากนั้นได้จัดการประชุมชี้แจงแนวทางปฏิบัติให้แก่ส่วนราชการเพื่อดำเนินการและได้จัดทำหนังสือมาตรการบริหารจัดการกำลังคนภาครัฐ (พ.ศ. 2562 - 2565) และแนวทางปฏิบัติเพื่อเผยแพร่ให้ส่วนราชการต่าง ๆ ได้ปฏิบัติตามต่อไป ทั้งนี้ มาตรการฯ ดังกล่าวได้กำหนดเป้าหมายสำคัญในปี พ.ศ. 2563 คือ อัตราข้าราชการที่ว่างลงจากการเกษียณอายุเมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2562 ลดลงร้อยละ 10 จากการจ้างงานรูปแบบอื่น เพื่อทดแทนอัตราข้าราชการที่เกษียณอายุ และมีหลายโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ อย่างไรก็ตาม ถึงมาตรการมีความเหมาะสมในหลักการ แต่เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติมีปัจจัยที่เป็นตัวแปรทำให้ส่วนราชการไม่สามารถดำเนินการตามมาตรการบริหารจัดการกำลังคนภาครัฐที่กำหนดได้รวมทั้งขาดการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น จึงควรกำหนดแนวทางในการควบคุมขนาดอัตรากำลังและค่าใช้จ่ายด้านบุคคลที่มีแนวโน้มจะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เช่น การลดภารกิจที่ซ้ำซ้อน การนำระบบเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดกระบวนการต่าง ๆ การเกลี่ยอัตรากำลังให้ส่วนราชการที่ขาดแคลน การจ้างงานรูปแบบอื่น และอาจให้มีโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด เป็นต้น นอกจากนี้ส่วนราชการควรมีการปรับปรุงกระบวนการ การบริหารอัตรารว่างและการใช้กำลังคนให้มีประสิทธิภาพก่อนการขอเพิ่มอัตรากำลังตั้งใหม่ หรือทบทวนการเพิ่มหรือยุบตำแหน่งให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เช่น การเข้าสู่สังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะ/สมรรถนะที่หลากหลายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วย

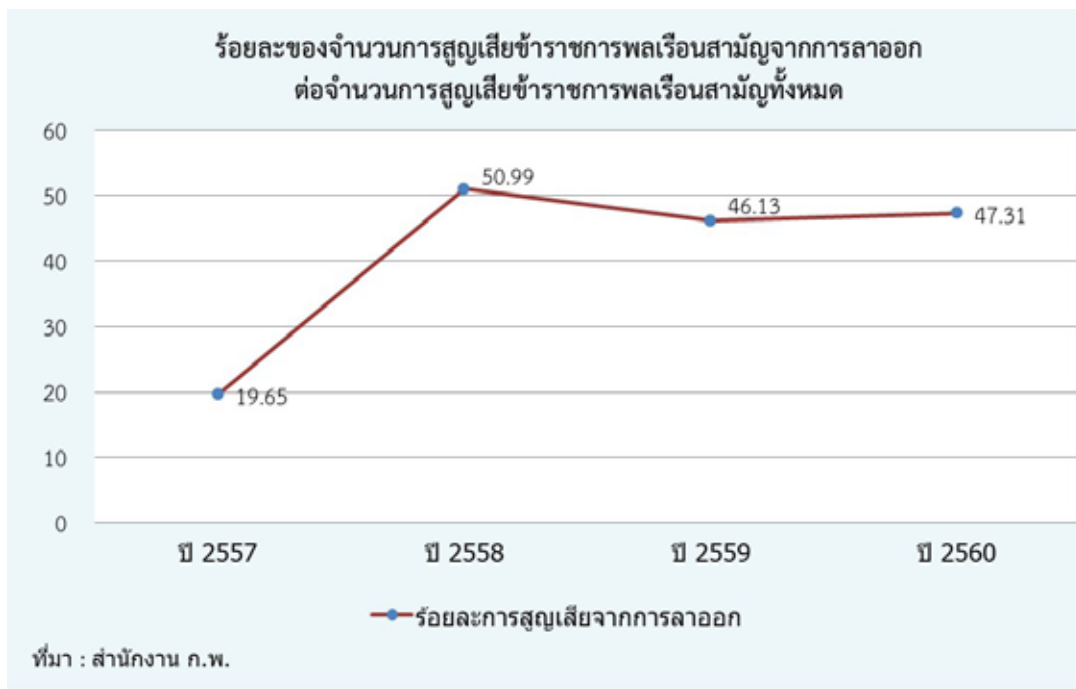

0205

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 5

ระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้างและรักษาคนดีคนเก่งไว้ในภาครัฐ

ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถ มีความสนใจที่จะทำงานในภาคราชการน้อยลง เนื่องจากระบบบริหารจัดการภาครัฐไม่สอดคล้องกับวิถีการทำงานของคนรุ่นใหม่ ประกอบกับในปัจจุบัน มีรูปแบบการทำงานที่หลากหลายมากขึ้น อาทิ การประกอบอาชีพที่ไม่ประจำ และการประกอบอาชีพชั่วคราวหลายงาน นอกจากนี้ มาตรการที่ใช้ในการรักษาและจูงใจบุคลากรที่มีความสามารถไว้ในภาครัฐ ยังไม่มีประสิทธิผลอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ ปัญหาดังกล่าวจะมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นที่ภาครัฐต้องเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อแข่งขันกับผู้มีความรู้ความสามารถในตลาดแรงงาน กำลังคนที่มีความรู้ความสามารถเป็นคนเก่งและคนดีมีจิตสาธารณะจึงได้กำหนดประเด็นปฏิรูประบบบริหารงานบุคคล เพื่อให้ภาคราชการสามารถดึงดูด สร้างและรักษาคนดีคนเก่งไว้ในภาครัฐได้

ประเด็นการปฏิรูประบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้างและรักษาคนดีคนเก่งไว้ในภาครัฐ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย **1) การดึงดูดผู้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสาธารณะเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ** โดยการเพิ่มช่องทางและรูปแบบการจ้างงานเพื่อดึงดูดและจูงใจผู้มีความรู้ความสามารถสูงเข้ามาปฏิบัติงานในภาครัฐ เพิ่มประสิทธิผลและความคล่องตัวในการสรรหาและเลือกสรรบุคลากรเข้าสู่ภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งพัฒนาระบบการสอบวัดความรู้ความสามารถทั่วไปให้เป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท **2) ส่งเสริม จูงใจ และรักษาผู้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสาธารณะไว้ในภาครัฐ** อาทิ พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน และพัฒนาระบบค่าตอบแทนและสวัสดิการภาครัฐโดยรวม **3) พัฒนาทรัพยากรบุคคลภาครัฐให้มีขีดความสามารถและความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรภาครัฐ** อาทิ พัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมเป็นข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐยุคใหม่ **4) สร้างผู้นำให้เป็นตัวอย่าง** โดยพัฒนาผู้บริหารทุกระดับให้เป็นผู้นำที่เป็นตัวอย่าง **5) ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารทรัพยากรบุคคล** อาทิ การจัดตั้งคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมแห่งชาติ สำหรับบุคลากรภาครัฐทุกประเภท และจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และ **6) พัฒนาทางก้าวหน้าในสายอาชีพและสร้างความต่อเนื่องในการดำรงตำแหน่ง** อาทิ จัดทำแผนพัฒนากำลังคนคุณภาพ ตลอดจนส่งเสริมการหมุนเวียนบุคลากรในแต่ละสายอาชีพข้ามหน่วยงานในภาครัฐเพื่อส่งเสริมประสบการณ์การทำงานทั้งในด้านกว้างและลึก ที่ผ่านมา

มีบางกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เช่น การจัดทำพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 โดยกิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ระหว่างดำเนินการ อาทิ การทดสอบความรู้ความสามารถทั่วไปด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการพัฒนาระบบการจัดสรรทุนรัฐบาลรูปแบบใหม่

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในประเด็นการปฏิรูปดังกล่าวยังมีประเด็นท้าทายที่สำคัญควรเร่งดำเนินการผลักดันเพื่อให้สามารถดึงดูด สร้างและรักษาคนดีคนเก่งไว้ในภาครัฐได้ อาทิ การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและสายอาชีพเพื่อสร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดอายุการทำงาน รวมทั้งการพัฒนาค่าตอบแทนและสวัสดิการภาครัฐโดยรวมให้ใกล้เคียงกับอัตราในภาคเอกชนชั้นนำและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของเจ้าหน้าที่กลุ่มรัฐต่าง ๆ

ดังนั้น ในระยะต่อไปหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการผลักดันเพื่อให้สามารถดึงดูด สร้างและรักษาคนดีคนเก่งไว้ในภาครัฐได้ อาทิ การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและสายอาชีพเพื่อสร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดอายุการทำงาน รวมทั้งการพัฒนาค่าตอบแทนและสวัสดิการภาครัฐโดยรวมให้ใกล้เคียงกับอัตราในภาคเอกชนชั้นนำและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของเจ้าหน้าที่กลุ่มรัฐต่าง ๆ นอกจากนี้ ควรพัฒนาทางก้าวหน้าในสายอาชีพต่าง ๆ และสร้างความต่อเนื่องในการดำรงตำแหน่งด้วย

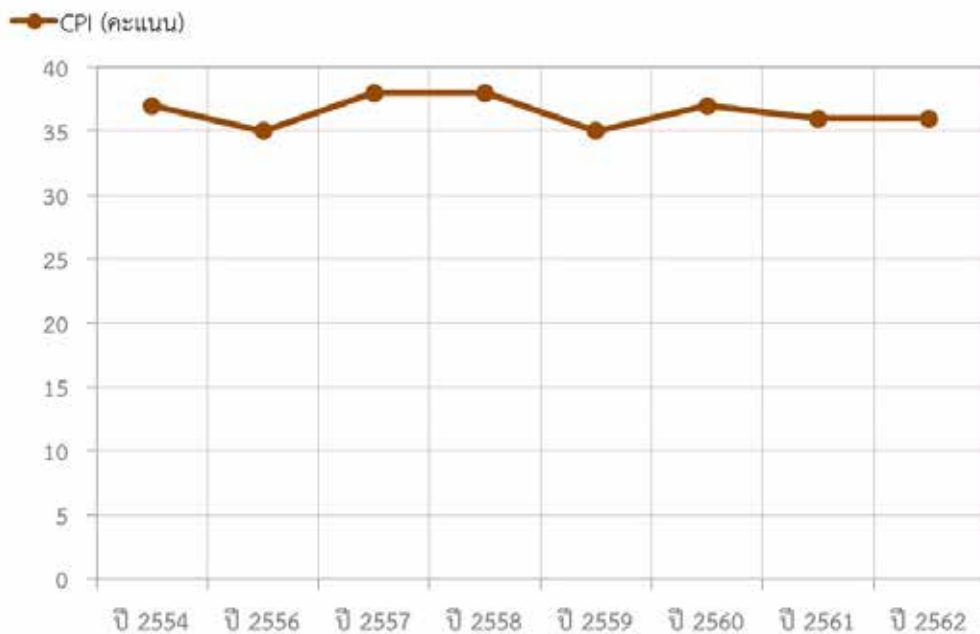
0206

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 6

การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ คล่องตัว โปร่งใส และมีกลไกป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

จากผลการประเมินขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ พบว่า พ.ศ. 2562 ประเทศไทย ได้คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) ได้ 36 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน อันดับตกลงมาจากอันดับที่ 99 ในปี 2561 มาอยู่ที่อันดับ 101 และอยู่ในอันดับที่ 6 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยมีประเทศเวียดนามแซงขึ้นมาอยู่อันดับที่ 5 จากผลดังกล่าว ปรากฏว่าสถานการณ์คอร์รัปชันของภาคเอกชนและภาคธุรกิจมีแนวโน้มที่ดีขึ้น แต่ในส่วนของภาครัฐการยังเป็นปัญหา โดยเฉพาะการใช้ระบบอุปถัมภ์ในการปฏิบัติราชการ การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบหาผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง ซึ่งทำให้การบริหารจัดการภาครัฐขาดประสิทธิภาพ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน จึงได้กำหนด ประเด็นปฏิรูปด้านการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐซึ่งเป็นปัจจัยการใช้จ่ายงบประมาณของภาครัฐ ที่สำคัญ และส่งผลต่อปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐ

ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (CPI) ย้อนหลังของประเทศไทย

ที่มา : Transparency International

ภายใต้ประเด็นแผนปฏิรูปดังกล่าว มีเป้าหมายเพื่อหน่วยงานภาครัฐสามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้โดยรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ผ่านระบบสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นดิจิทัลในทุกขั้นตอน มีการบูรณาการ และเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบอื่น ๆ อย่างเต็มรูปแบบ โดยกำหนดแนวทางการดำเนินการ ประกอบด้วย **การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น** โดยพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างทั้งระบบ มีการเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานและผู้ประกอบการการส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไกการติดตามตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยยกระดับมาตรฐานวิชาชีพพัสดุสำหรับเจ้าหน้าที่พัสดุ ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไกการติดตามตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถของภาคเอกชนและประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ที่ผ่านมามีหลายกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จ อาทิ ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ระบบการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ และมีหน่วยงานของรัฐเชื่อมโยงข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างกับระบบของกรมบัญชีกลางแล้วจำนวน 33 หน่วยงาน

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด อาทิ การจัดทำฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การจัดทำระบบการบริหารโครงการก่อสร้างสำหรับติดตาม ควบคุม และดูแลโครงการงานก่อสร้างตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดภาระผูกพันตามสัญญา รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถและคุณภาพการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนในการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

ดังนั้น การดำเนินการในระยะต่อไปหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งรัดดำเนินการเพื่อให้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเข้าสู่ระบบดิจิทัลได้อย่างเต็มรูปแบบ อาทิ การจัดทำฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เช่น คุณสมบัติและราคาอ้างอิงของผลิตภัณฑ์พื้นฐานไว้เป็นมาตรฐาน การจัดทำระบบการบริหารโครงการก่อสร้างสำหรับติดตาม ควบคุม และดูแลโครงการงานก่อสร้างตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดภาระผูกพันตามสัญญา นอกจากนี้ ควรขยายผลการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยอิเล็กทรอนิกส์สู่ระดับท้องถิ่น เพื่อให้สามารถใช้ได้ครอบคลุมทั่วประเทศต่อไป